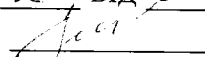

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять з навчальної дисципліни
«ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»
для студентів денної та заочної форми навчання
рівень вищої освіти - магістр**

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Затверджено
на засіданні групи
забезпечення спеціальності
281 «Публічне управління та адміністрування»
протокол № 2 від 25.09 2023 р.
Голова групи Головіна О.І.

Затверджено
на засіданні кафедри екологічного права
і контролю
протокол № 2 від 04.09 2023 р.
т.в.о. завідувача кафедрою
 О.Г.Владимирова

Одеса – 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять з навчальної дисципліни
«ПУБЛІЧНЕ ПРАВО»
для студентів денної та заочної форми навчання
рівень вищої освіти - магістр**

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Затверджено
на засіданні групи
забезпечення спеціальності 281
протокол № 12 від 25.11.2023 р.

Одеса – 2023

Методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «ПУБЛІЧНЕ ПРАВО» для студентів денної та заочної форми навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», рівень вищої освіти магістр / Немцова ОА. Одеса: ОДЕКУ, 2023. 15 с.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
ПЕРЕДМОВА	4
Семінар №1. Тема: Історична довідка визнання публічного права	6
Семінар 2. Тема: Формування публічної політики в Україні	7
Семінар 3. Тема: Структура механізму державних органів в Україні: характеристика законодавчих, виконавчих, судових органів. Інститут глави держави.....	8
Семінар 4. Тема: Сучасні методи державного управління	9
Семінар 5. Тема: Конституційний склад і структура парламенту України	10
Семінар 6. Тема: Основні стадії законотворчого процесу	11
Семінар 7. Тема: Особливості та види адміністративно-правових відносин	12
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	13

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Публічне право» належить до переліку обов'язкових компонент освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Метою вивчення дисципліни «Публічне право» є формування у студентів необхідних знань у сфері захисту публічного інтересу через діяльність органів державної влади, а саме щодо співвідношення публічного та приватного права, державної та публічної політики, повноважень Верховної Ради в механізмі державної влади та законодавчому процесі, конституційної системи державних органів, принципах і системі їх організації та діяльності. Формування у студентів навичок роботи з нормативно-правовими актами, порядок їх класифікації за юридичною силою, набуття досвіду задля роботи за майбутньою професією у органах державної влади та управління, місцевих органах влади та управління.

Після вивчення дисципліни «Публічне право» студенти отримають базові знання щодо чинного законодавства, яке відноситься до сфери публічного права; функцій і принципів законотворчої діяльності Верховної Ради; процедури законотворення (внесення та відкликання законопроектів, право законодавчої ініціативи, розгляд законопроектів у першому, другому та третьому читанні); співвідношення та поняття державної та публічної політики; конституційної системи державних органів України; принципів та методів державного управління в Україні; норм права в системі управління та адміністрування та правових колізій.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни «Публічне право» є використання студентами у практичній діяльності основних засад публічного права України; здійснення функцій щодо забезпечення законності в управлінні та адмініструванні. Також після вивчення дисципліни студенти повинні вміти готувати пропозиції для законодавчої ініціативи та здійснювати функції щодо забезпечення законності в правотворчій діяльності.

Метою проведення практичних занять є поглиблення та закріплення теоретичних знань, одержаних студентами на лекційних заняттях та під час самостійної роботи, прищеплення їм практичних навичок застосування теорії до розв'язування та аналізу конкретних ситуативних завдань.

Методичні вказівки до проведення практичних занять охоплюють усі основні теми з курсу «Публічне право». До кожної теми практичних занять надається докладний план, завдання для аудиторної та самостійної робіт студентів.

Під час практичних занять студенти повинні висловлювати власну обґрунтовану думку щодо різноманітних проблем публічного права - формування

державної політики та функціонування державного управління. Студентам необхідно користуватися конкретними прикладами, взятими з різних інформаційних джерел. Особливо заохочується використання практичного досвіду роботи студентів (за наявності). Активна участь студента на практичних заняттях є обов'язковою.

Підсумковим контролем з дисципліни «Публічне право» є залік.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Публічне право» студент повинен вміти вільно орієнтуватися в юридичній літературі (довідниках, законах, коментарях, кодексах) з метою застосування законодавства в практичній роботі; знати та мати можливість відстоювати основні права та обов'язки людини та громадянина; мати вміння готувати проекти нормативно-правових актів та можливість за необхідності виступати з доповідями на науково-практичних конференціях з питань публічного права.

Результатом вивчення дисципліни є набуття спеціальних професійних компетенцій з публічного права, серед яких:

- використовувати у практичній діяльності основні засади публічного права України;
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в управлінні та адмініструванні;
- вільно орієнтуватися в юридичній літературі (довідниках, законах, коментарях, кодексах) з метою застосування законодавства в практичній роботі;
- відстоювати основні права та обов'язки людини та громадянина;
- вміти готувати проекти нормативно-правових актів.

При оцінюванні практичної роботи враховуються: якість самостійної роботи з підготовки до семінарських занять, перегляд спеціальної літератури, виконання завдань у встановленому обсязі та відповідно до заданих строків.

Критерії оцінки знань, вмінь і навичок студентів наведені у силлабусі навчальної дисципліни.

Семінар №1. Тема: Історична довідка визнання публічного права

План заняття

1. Галузі права, які відносяться до публічного права.
2. Дихотомія права.
3. Співвідношення публічного і приватного права.
4. Історія становлення публічного права України.

Література: основна [3], додаткова [12]

Питання для обговорення та завдання

1. Які галузі права відносяться до публічного права?
2. Що таке дихотомія права?
3. Як співвідносяться публічне і приватне право?
4. Як відбувалась рецепція римського права у Західній Європі?
5. Які мислителі Західної Європи теоретично підтримали поділ права на приватне і публічне?
6. Як історично відбувалося становлення публічного права на території України?
7. Які ознаки притаманні публічному праву?
8. Які є критерії поділу права на приватне і публічне?
9. Якій правовій школі притаманний і очевидний поділ права та приватне і публічне?
10. Чи існують у «чистому вигляді» приватно-правові та публічно-правові галузі права?
11. Охарактеризуйте поняття публічного права, враховуючи усі попередні відповіді.

Семінар 2. Тема: Формування публічної політики в Україні

План заняття

1. Основні підходи до тлумачення змісту поняття «публічна політика».
2. Складові елементи публічної політики.
3. Особливості формування публічної політики в Україні.
4. Сучасний стан української публічної політики.

Література: основна [3], додаткова [12, 13, 17, 18]

Питання для обговорення та завдання

1. Які науковці у галузі соціальних наук поклали початок дослідженням публічної політики?
2. Які є основні підходи до тлумачення змісту поняття «публічна політика»?
3. Дайте характеристику кожному варіанту тлумачення поняття «Публічна політика».
4. Що таке концепція «публічного політичного підходу до управління» (public policy approach to administration)?
4. Які є складові елементи публічної політики?
5. Охарактеризуйте кожен складовий елемент публічної політики із перелічених.
6. У чому різниця формування традиційної державної політики і публічної політики?
7. Які особливості формування публічної політики в Україні?
8. Сучасний стан української публічної політики (Ваша думка).

**Семінар 3. Тема: Структура механізму державних органів в Україні:
характеристика законодавчих, виконавчих, судових органів. Інститут глави
держави**

План заняття

1. Загальна характеристика структури державних органів України.
2. Поняття законодавчих органів в Україні.
3. Поняття виконавчих органів в Україні.
4. Поняття судових органів в Україні.
5. Президент України – посада глави держави.

Література: основна [4], додаткова [20]

Питання для обговорення та завдання

1. Опишіть структуру державних органів в Україні.
2. Що таке орган держави (державний орган)?
3. Які ознаки притаманні державним органам?
4. Що є основоположною ознакою належності державного органу до апарату державної влади?
5. За якими ознаками можна класифікувати державні органи України?
6. Назвіть головні принципи організації і діяльності державних органів.
7. Що таке законодавчі державні органи?
8. Що таке виконавчі державні органи?
9. Що таке судові органи?
10. Як характеризується інститут глави держави?

Семінар 4. Тема: Сучасні методи державного управління

План заняття

1. Метод державного управління.
2. Види методів державного управління.
3. Методи пізнання.
4. Методи впливу.
5. Метод «мозкової атаки»
6. Метод «ділової гри».
7. Метод адміністративного примусу.

Література: основна [3, 4], додаткова [20]

Питання для обговорення та завдання

1. Що таке метод державного управління?
2. За якими класифікаціями можна поділити методи державного управління?
3. Що таке методи пізнання? Дайте їх характеристику.
4. Які є методи впливу в державному управлінні?
5. Охарактеризуйте метод «мозкової атаки» як метод державного управління.
6. Які головні завдання у методі «ділової гри»?
7. Що таке регламент як метод державного управління?
8. Як співвідносяться метод переконання і метод державного примусу?
9. Що таке адміністративний примус і які є його види?
10. Які ознаки характерні для адміністративного примусу?
11. Які є адміністративні стягнення?

Семінар 5. Тема: Конституційний склад і структура парламенту України

План заняття

1. Історичні етапи розвитку парламентаризму в Україні.
2. Верховна Рада України.
3. Структурні підрозділи українського парламенту.
4. Робота парламенту України.

Література: основна [1, 4], додаткова [6, 9, 11, 16]

Питання для обговорення та завдання

1. Які є відомі історії державні установи представницького характеру були попередниками виникнення парламентів?
2. Яку назву має український парламент і як він створювався?
3. Які є ознаки українського парламенту?
4. Що таке конституційно-правовий статус Верховної Ради України?
5. Якими нормативно-правовими актами регулюється порядок організації і роботи Верховної Ради України?
6. Як проявляється «система стримань і противаги» у повноваженнях Верховної Ради України?
7. Який конституційний склад українського парламенту?
8. Охарактеризуйте структурний склад Верховної Ради України?
9. Які є основні принципи діяльності Верховної Ради України?
10. Назвіть функції парламенту України.
11. Надайте загальну характеристику компетенції українського парламенту.
12. Які компетенції передбачені для українського парламенту у галузі охорони прав і свобод людини і громадянина?

Семінар 6. Тема: Основні стадії законотворчого процесу

План заняття

1. Суб'єкти законодавчої ініціативи.
2. Підготовка законопроектів.
3. Процес прийняття законопроектів.
4. Процедура підписання закону.
5. Подолання права вето.
6. Публікація прийнятих законів.

Література: основна [2], додаткова [11, 16, 19]

Питання для обговорення та завдання

1. Що таке законодавчий процес?
2. Хто є суб'єктом законодавчої ініціативи?
3. Що таке законодавча ініціатива?
4. Яким чином відбувається перше читання законопроекту у Верховній Раді України?
5. Яким чином відбувається друге читання законопроекту у Верховній Раді України?
6. Яким чином відбувається третє читання законопроекту у Верховній Раді України?
7. Як готується справа законопроекту?
8. Як відбувається процедура підписання закону?
9. Яким чином можна подолати право вето?
10. У яких виданнях публікуються прийняті закони?

Семінар 7. Тема: Особливості та види адміністративно-правових відносин

План заняття

1. Поняття адміністративно-правових відносин.
2. Складові елементи адміністративно-правових відносин.
3. Підстави виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин.
4. Горизонтальні та вертикальні адміністративно-правові відносини.
5. Учасники адміністративно-правових відносин.

Література: основна [3], додаткова [20]

Питання для обговорення та завдання

1. Дайте визначення адміністративно-правових відносин?
2. Які є особливості адміністративно-правових відносин?
3. Які складові елементи у адміністративно-правових відносин?
4. Що таке суб'єкт адміністративно-правових відносин?
5. Що таке об'єкт адміністративно-правових відносин?
6. Що таке юридичні факти?
7. Охарактеризуйте дії, як підстави виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин.
8. Що таке події?
9. За якими критеріями можна кваліфікувати адміністративно-правові відносини?
10. Охарактеризуйте вертикальні адміністративно-правові відносини?
11. Що є підставою виникнення, зміни або припинення адміністративно-правових відносин?
12. Що таке горизонтальні адміністративно-правові відносини?
13. Що таке адміністративна правоздатність?
14. Що таке адміністративна дієздатність?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Конституція України, прийнята законом України від 28.06.1996 р., № 254/96 – ВР/// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.
2. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 р., № 1861-VI // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник – Харків: Консум, 2021 р., 656 с.
4. Тодика Ю.М., В.С. Журавський. Конституційне право: підручник. - К., «Ін Юре», 2018 р. – 542 с.
5. www.library-odeku.16mb.com.

Додаткова література:

6. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 р., № 396-IX// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.
7. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р., № 51// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.
8. Про державні цільові програми: Закон України від 18 березня 2004 р., № 1621-ІУ //Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.
9. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 р., № 116/95 – ВР, редакція від 30.12.2012 р. //Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.
10. Наказ Міністерства економіки України від 4 грудня 2006 р., № 367 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення регіональних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання»// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України – режим доступу: www.rada.gov.ua.
11. Богачова О. В., Зайчук О. В., Копиленко О. Л. Законотворчий процес в Україні – К.: Реферат, 2006. – 24 с. режим доступу: <http://www.viche.info/journal/>.
12. Борисевич С.О., Публічне право, політика та управління в Україні// науковий вісник Академії муніципального управління: серія «Управління», випуск № 3, 2013 рік.

13. Гомоляко О. Формування публічної політики: теоретико-методологічні аспекти [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_04\(39\)/6.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_04(39)/6.pdf).
14. Журавський В.С. Становлення і розвиток українського парламентаризму (теоретичні та організаційно-правові проблеми). – К.: Парлам. вид-во, 2002. – 230 с. режим доступу: <http://www.viche.info/journal/>
15. Керимов Д.А. Законодательная техника. Научно-методическое и учебное пособие. - М.: Издательская группа Норма-Инфра, 1998 . – 127 с.
16. Ришелюк А.М. Законотворчий процес в Україні: Навч. посіб. – К.: Вид-во НАДУ, 2014. – 82 с.
17. Стадник М. Розроблення публічної політики в Україні <http://academy.gov.ua/pages/dop/58/files/0906cc8f-db25-43a4-8e2f>.
18. Чемерис А.О. Розроблення публічної політики. Практичний посібник/ – К. : ТОВ «Софія». – 2011. – 128 с.
19. Ющик О.І. Теоретичні основи законодавчого процесу – К.: Парлам. вид-во, 2014. – 519 с.
20. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В. Адміністративне право: навчальний посібник – К. Алерта; ЦУЛ, 2011. – 696 с.
21. Фаховий журнал "Публічне право"/ <https://www.publichne-pravo.com.ua>.
22. Науковий фаховий журнал "Приватне. та публічне право"/ <http://pp-law.in.ua>.
23. Збірник наукових праць "Право та державне управління"/<http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/>.

Інформаційні ресурси та інтернет джерела

1. Електронна бібліотека ОДЕКУ: www.library-odeku.16mb.com
2. Репозитарій ОДЕКУ: <http://eprints.library.odeku.edu.ua/>
3. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL:www.rada.gov.ua .
4. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua/>